

**EFFECTS OF A DENTAL HEALTH EDUCATION PROGRAM
ON ORAL HEALTH CARE PROVIDED TO PRESCHOOL
CHILDREN BY THEIR MOTHERS**

SRIVIPA LEANGPUNSAKUL

อธิปัทนนาถาร
จาก
บัณฑิตวิทยาลัย ม.มหิดล

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND
BEHAVIORAL SCIENCES
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

TH
S974e
2000
c.2

**2000
ISBN 974-334-820-4
COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY**

4136914 PPH / M : MAJOR : HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES;
M.Sc.(PUBLIC HEALTH)

KEY WORDS : DENTAL HEALTH EDUCATION PROGRAM /
SELF-EFFICACY THEORY / ORAL HEALTH CARE /
PRESCHOOL CHILDREN / MOTHERS

SRIVIPA LEANGPUNSAKUL : EFFECTS OF A DENTAL HEALTH
EDUCATION PROGRAM ON ORAL HEALTH CARE PROVIDED TO PRESCHOOL
CHILDREN BY THEIR MOTHERS. THESIS ADVISORS : SUPREYA TANSAKUL,
Ph.D., TUE YOUNGNOI, M.P.H., ANCHALEE VONGTANGSAWAT, M.Ed. 123 p.
ISBN 974-334-820-4

This research studies the effects of a dental health education program aimed at improving mothers' behavior in giving oral health care to their preschool children. Self-efficacy theory was used as a construct for behavioral change. This study was quasi-experimental research which studied a sample comprised of 117 mothers from the Hospital Branch of the Maternal and Child Hospital, Health Promotion Center Region 1. The mothers were selected by simple random sampling from their children who were identified at level 2-cleanliness (fair and poor) by the researcher using simplified debris index. The mothers had to meet certain criteria, such as literacy. There were 52 mothers in the experimental group and 65 in the control group. Oral cleanliness was registered by simplified debris index in a pre-test and a post-test conducted five weeks later in both groups. The experimental group participated in a two session program teaching effective dental practices. The control group received no instruction of any kind. Data was collected using a questionnaire and an oral health record from November, 1999 to January, 2000. Statistical analysis was done by using percentage, mean, standard deviation, paired t-test and t-test.

The results of the research revealed that after the experiment, the experimental group's knowledge, attitude, perceived self-efficacy, outcome expectation and mothers' behavior on oral health care for children were statistically significantly increased. The mean of debris index was significantly decreased. Thus, it is recommended that this program should be applied and extended to guardians or other sample groups with different demographic characteristics.

4136914 PPH / M : สาขาวิชาเอก : สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์; วท.ม. (สาขารณสุขศาสตร์)

ศรีวิภา เลียงพันธุ์สกุล : ผลของโปรแกรมทันตสุขศึกษาในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กวัยก่อนเรียนของมารดา (EFFECTS OF A DENTAL HEALTH EDUCATION PROGRAM ON ORAL HEALTH CARE PROVIDED TO PRESCHOOL CHILDREN BY THEIR MOTHERS).
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุปรียา ดันสกุล, ค.ค., ตู๋ย ชัยน้อย, ส.ม., อัญชลี วงศ์ทางสวัสดิ์, ค.ม. 123 หน้า. ISBN 974-334-820-4

โปรแกรมทันตสุขศึกษาที่จัดขึ้นโดยการประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเอง เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมารดาในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กวัยก่อนเรียน และการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเคลือบฟันบนตัวฟันของเด็กวัยก่อนเรียน การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาทั้งทดลองกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นมารดาของเด็กวัยก่อนเรียนในโรงพยาบาลสาขาของโรงพยาบาลแม่และเด็ก ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 117 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายคัดเลือกเด็กที่มีค่าความสะอาดในระดับพอใช้ (Fair) และระดับไม่ดี (Poor) เข้าเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ และคัดเลือกมารดาโดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ได้มารดากลุ่มทดลอง 52 คนและมารดากลุ่มเปรียบเทียบ 65 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการทดลองโดยใช้แบบสอบถามและแบบบันทึกความสะอาดช่องปาก ระยะเวลาในการวิจัยตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2542 ถึงมกราคม 2543 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยภายในกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติ Paired t-test เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ด้วยสถิติ Student's t-test และวัดค่าความสะอาดช่องปากโดยใช้ Simplified Debris Index

ผลการศึกษาพบว่า หลังการทดลองมารดากลุ่มทดลองมีความรู้ เจตคติ การรับรู้ความสามารถตนเอง การคาดหวังในผลที่เกิดขึ้น และพฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการทดลองและแตกต่างจากกลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าคะแนนเฉลี่ยของปริมาณเคลือบฟันบนตัวฟันบุตรลดลงมากกว่าก่อนการทดลองและแตกต่างจากกลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงควรมีโปรแกรมนี้ไปประยุกต์ใช้กับผู้ปกครองเด็กหรือกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ซึ่งมีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันต่อไป.